

Raadsstuk 141/2006
B&W datum 18 juli 2006
Sector/Afd Burgemeester
Reg.nr(s) 06/42

Onderwerp **Beantwoording vragen van de heer J. Vrugt inzake politieoptreden in de Haarlemmerhout**

Aan de Raad der gemeente Haarlem

Ingevolge het bepaalde in artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergadering van de gemeenteraad stellen wij u hierbij in kennis van de op 15 mei 2006 bij ons college ingekomen vragen van de heer J. Vrugt en het door het college gegeven antwoord.

De burgemeester,
mr. B.B. Schneiders

Haarlem, 15 mei 2006-05-30

Aan het college van B&W te Haarlem

Betreft: Schriftelijke vragen ex art. 38 RvO

Geacht College,

Bij deze wil de Axielijst u vragen stellen over het politieoptreden in de Haarlemmerhout op 11 mei 2006 omstreeks 20:00 uur.

Op donderdag 11 mei 2006 omstreeks 20:00 arriveerde er een busje met 2 agenten (waarvan 1 wijkagent) en een agent te fiets in de Haarlemmerhout, in de buurt van de fontein. Deze agenten begonnen alle aanwezige recreanten te vragen om identificatiebewijzen.

Vraag 1.

Wat is de wettelijke grondslag om verschillende groepen die zich op hetzelfde openbare terrein bevinden allemaal om hun identificatiebewijzen te vragen? Is dat de 'wet op de identificatieplicht'?

Vraag 2.

Was het vorderen van persoonsgegevens nodig in de uitvoering van de taak van de betreffende agenten?

Onlangs bleek uit onderzoek dat het Openbaar Ministerie bijna 80% van alle boetes op grond van de identificatieplicht (die niet betaald worden) terugstuurt omdat deze door agenten foutief zijn uitgeschreven. Het blijkt dat veel agenten nog niet weten hoe ze met deze wet moeten omgaan. Axielijst kan zich voorstellen dat er ook hier (ondanks dat er geen boetes zijn uitgedeeld, maar wel de persoonsgegevens gevorderd zijn) sprake is van agenten die niet goed weten hoe ze met de 'wet op de identificatieplicht' moeten omgaan.

Vraag 3.

Zou het kunnen dat ook deze betreffende agenten niet goed op de hoogte zijn van de 'wet op de identificatieplicht' en wanneer ze wel en niet op grond van deze wet persoonsgegevens kunnen vorderen?

Vraag 4.

Zo ja, welke maatregelen worden er bij de Haarlemse politie genomen om dit soort fouten in de toekomst te voorkomen?

Bij één groep recreanten weigerden drie personen hun gegevens af te staan en wilde weten waarom zij hun identificatiebewijs moesten laten zien. Volgens de agenten was de reden dat er de laatste tijd veel afvaloverlast is en dat daarom een database wordt aangelegd met gegevens van bezoekers van de Haarlemmerhout.

Vraag 5.

Klopt het dat er de laatste tijd veel afvaloverlast is in de Haarlemmerhout?

Vraag 6a.

Zo ja, is het in dit geval niet handiger, ook met het oog op de onlangs in de media verschenen berichten over capaciteitsproblemen bij de politie in Haarlem, om in plaats van politiecontroles, andere effectieve maatregelen te nemen, zoals bijvoorbeeld de plaatsing van extra afvalbakken?

Vraag 6b.

Zo niet, waarom vertellen deze agenten dat dan? Zijn de agenten op deze fout aangesproken? Wat wordt er in de toekomst gedaan om dit soort fouten bij agenten te voorkomen?

Vraag 7.

Klopt het verhaal van de agent dat er een database van bezoekers van de Haarlemmerhout wordt vastgelegd?

Vraag 8a.

Zo ja, wat is hier de wettelijke grondslag voor? En waarom vind het college het wenselijk om een dergelijke database bij te houden? Wat zou een dergelijke database kunnen betekenen voor het oplossen van de afvaloverlast in de Haarlemmerhout?

Vraag 8b.

Zo niet, waarom vertellen deze agenten dat dan? Zijn de agenten op deze fout aangesproken? Wat wordt er in de toekomst gedaan om dit soort fouten bij agenten te voorkomen?

Vraag 9.

Was deze politieactie, waarbij iedere bezoeker om zijn identificatie gevraagd werd, éénmalig, of volgen er nog meer van dit soort acties.

Indien deze actie niet eenmalig was:

Vraag 10.

Is het voor 11 mei 2006 20:00 al eerder gebeurd dat in de Haarlemmerhout van alle aanwezigen de identificatiegegevens zijn gevorderd, of is dit de eerste keer?

Vraag 11.

Wat is de wettelijke grondslag om regelmatig alle mensen die zich bevinden op een bepaald openbaar terrein om hun identificatie te vragen?

vraag 12.

Blijven deze acties beperkt tot de Haarlemmerhout of gebeurt dit ook in andere delen van de stad?

Vraag 13.

Hebben dergelijke routinecontroles al eerder plaatsgevonden op andere plekken (dan de Haarlemmerhout) in de gemeente?

Na enige discussie vonden de agenten het ook goed dat door twee personen mondeling persoonsgegevens werden gegeven. De derde persoon die ook dat weigerde werd door twee agenten gezegd dat hij in dat geval zou worden aangehouden en mee zou moeten in het politiebusje. Na nog enige discussie liep deze persoon weg bij de politie, pakte zijn spullen en ging weg. Hij is niet aangehouden en er is tegen hem geen proces-verbaal opgemaakt.

vraag 14.

Waarom worden persoonsgegevens gevorderd en wordt met aanhouding bedreigd, wanneer het na een uitgebreide discussie toch niet verplicht blijkt te zijn om gegevens af te staan?

Uit de handeling van de Tweede Kamer over de wet op de identificatieplicht blijkt dat deze wet onder andere bedoeld is om terrorisme tegen te gaan.

vraag 15.

Was er aanleiding voor de dienstdoende agenten om te veronderstellen dat deze personen terroristen zouden kunnen zijn?

In afwachting van uw antwoord verblijf ik, namens de Axielijst fractie,

Sjaak Vrugt

Aan de heer J. Vrugt
lid van de gemeenteraad
Leidsestraat 52 rood
2013 XM Haarlem

Onderwerp:
Beantwoording vragen inzake
politieoptreden in de Haarlemmerhout

Uw brief van:
15 mei 2006

Geachte heer Vrugt,

In uw brief van 15 mei 2006 heeft u vragen gesteld als bedoeld in artikel 38 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad over het optreden van de politie in de Haarlemmerhout op 11 mei 2006. Met deze brief geef ik een reactie op uw vragen.

Voordat antwoord wordt gegeven op uw vragen, hecht ik eraan om eerst een inleidende opmerking te maken die betrekking hebben op deze kwestie. In de Haarlemmerhout is regelmatig sprake van overlast en vernielingen. Teneinde deze problematiek beheersbaar te houden, houdt de politie gericht toezicht op lokaties waar sprake is van jongerenoverlast; de personalia van de aanwezige jongeren worden gevraagd en genoteerd, dit geheel op basis van vrijwilligheid. Tegen strafbare feiten wordt handhavend opgetreden door de politie.

Op 11 mei 2006 hielden ambtenaren van politie toezicht in de Haarlemmerhout. Daar werd een 13-tal jongeren aangetroffen. Er was geen sprake van het plegen van strafbare feiten; er zijn dan ook geen aanhoudingen of staandhoudingen verricht. Wel is van alle jongeren op vrijwillige basis de personalia gevraagd. 2 jongeren weigerden hun personalia op te geven. Deze zijn derhalve onbekend gebleven. De politie heeft geen gebruik gemaakt van haar bevoegdheid om inzage te vorderen van het identiteitsbewijs; er was dan ook geen sprake van een identiteitscontrole als bedoeld in artikel 2 van de Wet op de Identificatieplicht. Derhalve zijn er ook geen aanhoudingen verricht op grond van artikel 447^e van het Wetboek van Strafrecht, waarin overtreding van de verplichting een identificatiebewijs ter inzage aan te bieden strafbaar is gesteld.

Hieronder is uw vraag steeds cursief weergegeven waarna mijn reactie volgt.

Vraag 1.

Wat is de wettelijke grondslag om verschillende groepen die zich op hetzelfde openbare terrein bevinden allemaal om hun identificatiebewijzen te vragen? Is dat de 'wet op de identificatieplicht'?

antwoord: Op grond van artikel 8a van de Politiewet zijn politie-ambtenaren, die zijn aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, bevoegd tot het vorderen van inzage van een identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht van personen, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van de politietaak. In artikel 2 van de Wet op de Identificatieplicht is bepaald dat een ieder,

die de leeftijd van 14 jaar heeft bereikt verplicht op de eerste vordering van een politie-ambtenaar een identiteitsbewijs ter inzage aan te bieden.

Vraag 2.

Was het vorderen van persoonsgegevens nodig in de uitvoering van de taak van de betreffende agenten?

antwoord: De politie heeft geen gebruik gemaakt van de bevoegdheid tot het vorderen van inzage van een identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. De aangetroffen jongeren zijn op basis van vrijwilligheid gevraagd naar hun personalia. De jongeren die weigerden hun personalia te geven zijn dan ook niet aangehouden omdat er geen sprake was van vordering van inzage in identiteitsbewijs. Dit betekent dat in dit geval de politie het niet redelijkerwijs noodzakelijk vond om inzage in een identiteitsbewijs te vorderen.

Vraag 3.

Zou het kunnen dat ook deze betreffende agenten niet goed op de hoogte zijn van de 'wet op de identificatieplicht' en wanneer ze wel en niet op grond van deze wet persoonsgegevens kunnen vorderen?

antwoord: Binnen de politie-organisatie wordt ruimschoots aandacht besteed aan de reikwijdte van haar bevoegdheid om inzage van een identiteitsbewijs te vorderen. Ambtenaren van politie beseffen maar al te goed dat het vorderen van inzage van een identiteitsbewijs alleen is toegestaan voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van de politietaak. Hierover wordt men regelmatig geïnstrueerd.

Vraag 4.

Zo ja, welke maatregelen worden er bij de Haarlemse politie genomen om dit soort fouten in de toekomst te voorkomen?

antwoord: De politie is een lerende organisatie, waar men lering trekt uit eventueel onrechtmatig of onjuist optreden. Vooralsnog zijn er geen signalen dat de Haarlemse politie de bevoegdheid tot het vorderen van inzage van een identiteitsbewijs onjuist of onrechtmatig toepast. Vanwege de landelijke discussie die thans gevoerd wordt over de reikwijdte van de bevoegdheid om het identiteitsbewijs te vorderen wanneer dit redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitvoering van de politietaak, vindt terugkoppeling plaats in de gehele politie-organisatie om ervoor te zorgen dat rechtmatig gebruik gemaakt wordt van deze bevoegdheid. Hiervoor is een speciale liaisonfunctie tussen het Openbaar Ministerie en de politie-organisatie gecreëerd. Daarnaast wordt de landelijke discussie over de identificatieplicht, en dan met name de wetsevaluatie die in 2009 aan de Tweede Kamer zal worden aangeboden, nauwlettend gevolgd.

Vraag 5.

Klopt het dat er de laatste tijd veel afvaloverlast is in de Haarlemmerhout?

antwoord: De laatste tijd is er inderdaad sprake van toenemende afvaloverlast in de Haarlemmerhout.

Vraag 6a.

Zo ja, is het in dit geval niet handiger, ook met het oog op de onlangs in de media verschenen berichten over capaciteitsproblemen bij de politie in Haarlem, om in plaats van politiecontroles, andere effectieve maatregelen te nemen, zoals bijvoorbeeld de plaatsing van extra afvalbakken?

antwoord: Om de afvaloverlast in de Haarlemmerhout tot een minimum te beperken verdient het inderdaad aanbeveling om extra afvalbakken te plaatsen of het huidige aantal afvalbakken vaker te legen. De politie heeft de gemeente hier ook om verzocht. Thans wordt bekeken ook met het oog op de financiën of dit valt te realiseren. Dit laat onverlet dat de politie tegen overlast en vernielingen zal blijven optreden. Ook zal het gerichte politietoezicht op locaties waar jongeren zich ophouden worden gecontinueerd

Vraag 6b.

Zo niet, waarom vertellen deze agenten dat dan? Zijn de agenten op deze fout aangesproken? Wat wordt er in de toekomst gedaan om dit soort fouten bij agenten te voorkomen?

antwoord: Ik acht het niet waarschijnlijk dat de ambtenaren van politie die op 11 mei 2006 in de Haarlemmerhout hun politietaak uitvoerden, medegedeeld hebben dat er een database wordt aangelegd met gegevens van bezoekers in de Haarlemmerhout vanwege de afvaloverlast. Mij heeft derhalve ook geen informatie bereikt dat de betreffende ambtenaren van politie de in deze vraag veronderstelde fouten ook daadwerkelijk hebben begaan. Dit betekent dat de politie geen fout heeft gemaakt. Van maatregelen om deze vermeende fout te voorkomen is dan ook geen sprake.

Vraag 7.

Klopt het verhaal van de agent dat er een database van bezoekers van de Haarlemmerhout wordt vastgelegd?

antwoord: Nee, er is geen sprake van een aparte database voor bezoekers van de Haarlemmerhout. Bovendien zet ik grote vraagtekens bij de stelligheid die in de vraagstelling ligt besloten dat de betreffende ambtenaren van politie gesteld zouden hebben dat er een aparte database voor bezoekers van de Haarlemmerhout wordt aangelegd. Hier is sprake is van begripsverwarring. De genoteerde personalia van de jongeren in de Haarlemmerhout worden in overeenstemming met de Wet op de Politiregisters verwerkt in het Bedrijfsprocessensysteem van de politie.

Vraag 8a.

Zo ja, wat is hier de wettelijke grondslag voor? En waarom vind het college het wenselijk om een dergelijke database bij te houden? Wat zou een dergelijke database kunnen betekenen voor het oplossen van de afvaloverlast in de Haarlemmerhout?

antwoord: De grondslag voor het registreren van persoonsgegevens is artikel 4 van de Wet op de Politie registers. Van een aparte database voor bezoekers van de Haarlemmerhout met het oog op de bestrijding van afvaloverlast is geen sprake. De vraag omtrent de wenselijkheid en de effectiviteit van een dergelijke database is dan ook niet meer aan de orde.

Vraag 8b.

Zo niet, waarom vertellen deze agenten dat dan? Zijn de agenten op deze fout aangesproken? Wat wordt er in de toekomst gedaan om dit soort fouten bij agenten te voorkomen?

antwoord: Deze vraag is reeds beantwoord bij vraag 7.

Vraag 9.

Was deze politieactie, waarbij iedere bezoeker om zijn identificatie gevraagd werd, éénmalig, of volgen er nog meer van dit soort acties.

antwoord: Het vragen naar en registreren van persoonsgegevens (op basis van vrijwilligheid) van jongeren op locaties waar veel jongeren zich ophouden, is al jarenlange bestendige politiepraktijk om een goed beeld te krijgen van jongerenoverlast in Haarlem. Deze praktijk zal ook gecontinueerd worden.

Vraag 10.

Is het voor 11 mei 2006 20:00 al eerder gebeurd dat in de Haarlemmerhout van alle aanwezigen de identificatiegegevens zijn gevorderd, of is dit de eerste keer?

antwoord: Op 11 mei 2006 is geen inzage gevorderd van het identiteitsbewijs van alle aanwezige jongeren. Het vragen naar personalia op basis van vrijwilligheid gebeurt al jaren door de politie. Het zal niet voor de eerste keer en ook niet de laatste keer zijn dat dit in de Haarlemmerhout heeft plaatsgevonden.

Vraag 11.

Wat is de wettelijke grondslag om regelmatig alle mensen die zich bevinden op een bepaald openbaar terrein om hun identificatie te vragen?

antwoord: Deze vraag is reeds beantwoord bij vraag 1.

vraag 12.

Blijven deze acties beperkt tot de Haarlemmerhout of gebeurt dit ook in andere delen van de stad?

antwoord: Om het probleem van jongerenoverlast beheersbaar te houden, houdt de politie gericht toezicht op lokaties waar sprake is van jongerenoverlast. Dit toezicht is niet beperkt tot de Haarlemmerhout, maar vindt door heel Haarlem plaats.

Vraag 13.

Hebben dergelijke routinecontroles al eerder plaatsgevonden op andere plekken (dan de Haarlemmerhout) in de gemeente?

antwoord: Deze vraag is reeds beantwoord bij vraag 12.

vraag 14.

Waarom worden persoonsgegevens gevorderd en wordt met aanhouding bedreigd, wanneer het na een uitgebreide discussie toch niet verplicht blijkt te zijn om gegevens af te staan?

antwoord: Deze vraag is reeds beantwoord bij vraag 2.

vraag 15.

Was er aanleiding voor de dienstdoende agenten om te veronderstellen dat deze personen terroristen zouden kunnen zijn?

antwoord: De ambtenaren van politie die op 11 mei 2006 in de Haarlemmerhout hun functie uitoefenden hadden geen enkele verdenking dat de aangetroffen personen in de Haarlemmerhout op 11 mei 2006 zich schuldig hebben gemaakt aan een strafbaar feit. Van enige verdenking van terrorisme was dan ook geen sprake.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester van Haarlem,
Mr. B.B. Schneiders